

Raadsvoorstel

Onderwerp : **"Afvalloos Twente"**

Zaaknr/Documentnr : 13Z02490/13.0016473

Portefeuillehouder : J. Weierink

Losser, 20 november 2013

Voorstel

1. De gezamenlijke ambitie "Afvalloos Twente", waarbij wordt gestreefd naar 90% hergebruik en nog slechts 50 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2030, te onderschrijven en daarbij benadrukken dat bij de realisatie van deze ambitie en het daarop gebaseerde (toekomstig) afvalstoffenbeleid de volgende uitgangspunten gelden:
 - voldoende draagvlak onder de inwoners én
 - de inzet van lokale verenigingen bij de inzameling van (deelstromen) huishoudelijke afvalstoffen zoveel mogelijk te behouden;
2. Kennis te nemen van de vervolgstap een projectplan "Afvalloos Twente" op te stellen, waarin de structuur van de samenwerking en de diverse (deel)projecten die worden opgepakt en uitgevoerd, nader worden uitgewerkt.

Aanleiding

Op initiatief van het regionale Portefeuillehoudersoverleg Milieu, Duurzaamheid en Afval is in 2012 een onderzoek gestart naar de meerwaarde van intergemeentelijk afgestemd afvalstoffenbeleid en samenwerking bij afvalstoffenbeheer. Alle Twentse gemeenten hebben geparticipeerd in dit onderzoek. Onder supervisie van een stuurgroep onder leiding van wethouder Janneke Oude Alink (Hengelo), met onder meer de wethouder Jan-Martin van Rees (Haaksbergen), aangevuld met adviseurs uit de afvalwereld (Twence en Twente Milieu) en de onderwijsinstellingen (UT en Saxion) is dit onderzoek uitgevoerd. De beleidsambtenaren afval van alle 14 gemeenten zijn nauw betrokken geweest bij het opstellen van het onderzoeksrapport dat is opgesteld door IPR Normag.

Het onderzoek heeft geresulteerd in het rapport "Naar een afvalloos Twente" dat op 4 april 2013 tijdens een symposium is gepresenteerd. Belangrijkste conclusie van het onderzoek is dat er een trendbreuk noodzakelijk is om de doelstellingen uit het Landelijk afvalbeleidsplan (60% afvalscheiding) te realiseren en de aangescherpte ambities (65% afvalscheiding in 2015) waar te maken. De perspectieven zijn gunstig nu uit onderzoek naar de samenstelling van het huishoudelijk restafval is gebleken dat het voor ruim 75% uit in principe herbruikbare grondstoffen bestaat. Daarvoor is wel een trendbreuk (door het vinden en implementeren

van nieuwe impulsen in het afvalbeheer) en een omslag in het denken (van afval naar grondstof) nodig.

Uit het rapport blijkt dat 90% hergebruik van het ingezamelde huishoudelijk afval als grondstof geen beeldspraak maar een reële ambitie is. Diverse intergemeentelijke samenwerkingsverbanden hebben al een 'stip aan de horizon' gezet met vergelijkbare ambities. De investeringsruimte om – bij gelijkblijvende hoogte van de afvalstoffenheffing – een afvalloos Twente te bewerkstelligen, bedraagt indicatief € 10 tot € 11 miljoen per jaar.

Mede op basis van het onderzoek is een (gezamenlijke) ambitie bepaald: 90% (thans 53%) hergebruik en nog slechts 50 kilogram (thans 210 kilogram exclusief ongesorteerd grof huishoudelijk afval) restafval per inwoner per jaar in 2030. Indien deze grondstoffen uit het restafval kunnen worden gehouden, dan kan het gezamenlijk scheidingsresultaat verbeteren tot wel 90%. De ambitie om hiernaar te streven werd op 4 april 2013 tijdens het symposium breed onderschreven.

Het opstellen van een projectplan "Afvalloos Twente" is een volgende logische stap na kennis te hebben genomen van het rapport "Naar een Afvalloos Twente". Onderzoek naar de meerwaarde van intergemeentelijk afgestemd afvalstoffenbeleid en samenwerking bij afvalstoffenbeheer".

Argumenten

1.1 Door het onderschrijven van deze ambitie wordt een bijdrage geleverd aan de verankering van het commitment om te willen werken aan een "Afvalloos Twente".

Om de doelstelling, te weten 90% hergebruik en nog slechts 50 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2030, te realiseren is een stabiele lange termijnvisie van belang om inwoners succesvol en structureel tot het gewenste afval aanbiedgedrag te verleiden. Daarbij is samenwerking bij het ontwikkelen van afvalbeheerbeleid en het uitvoeren daarvan van belang. Samenwerking heeft vooral zin, indien sprake is van een gelijklopende visie en ambitie op de lange termijn. Het is voor onze gemeente en voor de regio als geheel een enorme uitdaging om dit op te pakken.

1.2 Uiteindelijk levert het waarmaken van de ambitie op dat de burger goedkoper uit is doordat de afvalstoffenheffing (op termijn) omlaag kan.

Omdat het inzamelen en gebruiken van grondstoffen vaak minder kost dan het als restafval te verbranden, ontstaat financiële ruimte om het afvalbeheerbeleid verder te ontwikkelen en tegelijk de kosten voor de inwoners niet onnodig te laten stijgen. Door het optimaliseren, uniformeren en moderniseren van het afvalstoffenbeleid en specifieke inzet op ketens waar kansen voor grote milieuverbetering en economische besparingsmogelijkheden liggen kan (op termijn) de afvalstoffenheffing omlaag.

1.3 Voldoende draagvlak onder de inwoners.

Gemeentelijke afvalbeheerprestaties worden grotendeels bepaald door het afval aanbiedgedrag van de inwoners. Om die reden is voor het welslagen van de ambitie voldoende draagvlak onder de inwoners van onze gemeente van essentieel belang. Er moet bij het inrichten van het gemeentelijk afvalbeheer dan ook ruimte blijven voor politieke voorkeur en inkleuring en voor het leveren van maatwerk.

1.4 De inzet van lokale verenigingen bij de inzameling van (deelstromen) huishoudelijke afvalstoffen zoveel mogelijk behouden.

Het is belangrijk de inzet van lokale verenigingen bij de inzameling van (deelstromen) huishoudelijke afvalstoffen, zoals dat sinds jaar en dag het geval is bij de inzameling van oud papier en karton, zoveel mogelijk te behouden. Op deze manier worden onze inwoners actief en zichtbaar betrokken bij de inzameling van huishoudelijk afval, hetgeen de bewustwording van het nut van afvalscheiding in zijn algemeenheid ten goede komt, en bovendien wordt op deze wijze het lokale verenigingsleven gestimuleerd.

2.1 Instemmen met het op te stellen projectplan voor de vervolgaanpak (afspraken).

Keuzes rond het afvalstoffenbeleid en de wijze waarop dit in de gemeente wordt ingericht en uitgevoerd, worden (en blijven) door elke gemeente autonoom gemaakt. Het beschikken over een afvalbeleidsplan met concrete doelstellingen en ambities is van belang om gerichte maatregelen te formuleren waarmee dit beleid en de ambities vorm wordt gegeven.

In de meeste Twentse gemeenten ontbreekt een dergelijk plan. Er is veelal sprake van een reactief afvalbeheerbeleid gericht op tactisch/operationele keuzes die zich aandienen. Gaandeweg het onderzoek is gebleken dat er behoefte is om een meer proactief afvalbeleid te voeren. Dit is voor gemeenten individueel – door de complexiteit van de materie en beperkte beschikbare capaciteit – niet eenvoudig. Een regionaal afvalbeleidskader kan door individuele gemeenten worden benut bij het uitwerken en inrichten van het eigen afvalbeheerbeleid.

Projectplan

Nader uit te werken in het Projectplan Afvalloos Twente, zijn:

1. Uitwerking van de inrichting van een passende samenwerkingsstructuur.
2. Aanpak om te komen tot een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader afvalbeheer. Dit beleidskader schetst uitgangspunten, doelen en instrumenten waaronder een voorkeursvariant (scenario) voor de inrichting van de inzamelstructuur en be- en verwerking. Aan de hand van dit kader kan elke gemeente met behoud van de eigen autonomie keuzes maken welke elementen van dit beleidskader wel of niet worden overgenomen, of het tempo waarin dit gebeurt (fasering).
3. Aanpak voor verkenning van concrete mogelijkheden voor samenwerking bij de uitvoering van werkzaamheden in de afvalketen en het afvalbeheer. Zowel bij het inzamelen en be- en verwerken als bij de ondersteunende functies (opstellen communicatieplan, contractenbeheer en -monitor, et cetera). Daarbij kunnen ook keuzes rond het zelf uitvoeren of uitbesteden aan derden worden gemaakt.
4. Onderzoek naar de wijze van samenwerking bij het 'verwaarden' van grondstoffen. Om ervoor te zorgen dat de (financiële) middelen die beschikbaar komen bij het (doen) be- en verwerking van de ingezamelde grondstoffen in de regio blijft dient dit onderdeel nader worden verkend. Een eenduidige regionale samenwerking is daarvoor van belang. Het onderzoek, waaraan onderzoekers van Saxion en Universiteit Twente zullen meewerken, omvat een ketenbrede analyse naar de samenwerkingsvormen.

Vervolg

De uitwerking van het projectplan “Afvalloos Twente” wordt met en door inzet van de huidige beschikbare personele capaciteit en budgettaire kaders van de afvalsamenwerking gerealiseerd.

Het college van burgemeester en wethouders van Losser;

secretaris,

burgemeester,